

Majer Milán r. százados

A RENDŐRSÉG TERRORELHÁRÍTÓ MUNKÁJA A NEMZETKÖZI ÉS HAZAI JOGI SZABÁLYZÓK TÜKRÉBEN

Alábbi cikkemben ismertetni kívánom a magyar rendőrség terror ellenes munkájának jogi szabályzóit, illetve az ezzel kapcsolatban létrejött szervezeteket, kitérek a gyakorlatban betöltött szerepükre, illetve Németország, Ausztria és Magyarország büntető törvényeinek a terrorcselekményekkel kapcsolatos azonosságaira és eltéréseire. Kulcsszavak: rendőrség, terrorizmus, Európai Unió, együttműködés, nemzetközi szervezet.

THE POLICE COUNTER-TERRORISM WORK OF THE INTERNATIONAL AND NATIONAL LEGAL CONTROLS THE MIRROR

I would like to describe my article following the Hungarian police anti-terror work of regulators in the legal and established organizations in this context, I discuss their role in practice, and Germany, Austria and Hungary, criminal laws relating to the terrorist attacks of the similarities and differences.

Keywords: police, terrorism, European Union, cooperation, international organization.

A rendészetben eddig egy Európai Unió közös döntéshez minden tagállam ratifikációjára volt szükség, azonban most már nem kötelező ez, és nincs lehetőség alkalmazni a „vérszék meghúzásának” elvét, mert az Európai Unió Tanácsa (3) közvetlenül is dönthet. A Liszaboni Szerződés (4) miatt most már közvetlenül hatályos joganyagot alkothat a tanács rendőri együttműködéssel kapcsolatban is.

A magyar rendvédelemben szükséges egy egységes, Európai Unió (1) rendvédelmi komplex, jogalkotói és jogalkalmazói megegyezés a közös információgyűjtő, megismerő és megelőző tevékenységre, nem csak a soros elnökség miatt, hanem NATO (2) tagságunkból fakadó már emelkedett szintű terror fenyegetettségünk miatt is.

A Stockholmi Program (5) külön kitér a terrorcselekmények üldözésére is, és meghatározza hogy a terrorizmust megelőzni, üldözni és reagálni kell rá.

A terrorcselekmény nem jogi, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen oktatott meghatározása több szempontból:

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szerint "Az erőszak alkalmazása politikai célból, azzal a szándékkal, hogy félelmet keltsen az állampolgárok körében." (6)

Más megközelítésben: "Egyének és kis csoportok részéről elkövetett, előre eltervezett politikai indíttatású erőszak, – általában nem katonai célpontok ellen – azzal a szándékkal, hogy a közvéleményt befolyásolja".

Az amerikai védelmi minisztérium (7) álláspontja szerint: "Erőszak, vagy azzal való fenyegetés előre tervezett alkalmazása, azzal a szándékkal, hogy a kormányzatot, a társadalmat megrendítse, vagy megpróbálja megfélemlíteni, vallási, politikai vagy ideológiai célok elérése érdekében."

A Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) (8) megfogalmazása szerint: "Erő vagy erőszak jogtalan alkalmazása, a kormányzat vagy személyek ellen, azzal a céllal, hogy a közvéleményt megfélemlítse, megrendítse a kormányzatot, politikai, vagy társadalmi célok elérése érdekében".

Netanjahu (9) – egykori izraeli miniszterelnök – szerint: "A terrorizmus a polgárokon gyakorolt szándékos, módszeres erőszak, amely az általa kiváltott félelmen keresztül politikai célokat kíván megvalósítani."

A magyar rendőrség terror cselekmények elleni tevékenysége:

A Stockholmi Program lehetőségei és ajánlásai alapján az Európai Unión belül először Magyarországon, létrejött egy profil tisztán terror ellenes szervezet, a Terror Elhárító Központ. (10) A terrorizmus szemszögéből tekintve munkájuk célja a terrorcselekmények megelőzése, felderítése, felszámolása, a cselekmény folyamatainak megismerése, körözött

személyek elfogása és nemzetközi együttműködések, melyek keretein belül részvétel az Európai Rendőr Iroda (European Police Office - EUROPOL) (11) és az Európai Rendőr Kollégium (European Police College - CEPOL) (12) terrorizmus elleni nemzetközi munkájában. Eredményeiről még nem lehet beszámolni, a szervezet frissességére tekintettel. Az ott dolgozó nemzetközi kapcsolattartók elmondása alapján a szándék megvan az egységes, nemzetközi fellépés kidolgozására, reméljük ez a gyakorlatban is realizálódni fog az ilyen egységek között.

A Schengeni Szerződés alapján sikeresen működnek a kapcsolattartó pontok, Győr-Moson-Sopron megyében (13) a hegyeshalmi és rajkai központ. Az itt szolgálatot teljesítő kollégák foglalkoznak a halasztást nem tűrő információcserét igénylő ügyekkel, köztük a terrorcselekményekkel kapcsolatos információk védett vonalon történő továbbításával.

A gyakorlatban az operatív módszerek alkalmazása során a központi, ORFK szervek bonyolítanak mindent, a határon való átlépést közvetlenül megelőzve kapcsolódnak be a kapcsolattartó szervek munkatársai oly módon, hogy a részt vevő országok végpontjain, az áthaladókkal közvetlenül találkozó, az aktuális szakmai nyelvet legjobban beszélő kapcsolattartó ügyeltesek védett vonalon beszélnek meg a szükséges eljárásokat.

Egy esetlegesen bekövetkező terrorcselekmény bekövetkezése esetén a mára megcsontított bűnügyi technikai osztályok igazságügyi szakértők híján nincsenek teljesen magukra utalva, ugyanis egy 2009-ben született megállapodás alapján (14) a terrorcselekmények helyszíni szemléit az adott hely szerint illetékes Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai Osztálya, illetve a BRFK Bűnügyi Technikai Osztálya, valamint a Nemzeti Nyomozóiroda munkatársai közösen végzik, majd a nyomozati szakban is közreműködik az NNI az MRFK Bűnügyi Osztályával. Illetve készült egy oktatási anyag is az ilyen jellegű cselekmények helyszíni szemléivel és nyomozásával kapcsolatban.

További eljárások kerültek kidolgozásra, ugyanis a fentebb említett Terror Elhárító Központ is foglalkoztat a fővárosban nagyobb, míg a megyeszékhelyeken kisebb nyomozó csoportokat, akik a Nemzeti Nyomozóirodába betagoltan végzik munkájukat, így tehát még egy csoportot be lehet vonni az ügybe egy esetleges terrorcselekmény bekövetkeztekor, vagy megelőzésekor.

Mind a Lisszaboni szerződés, mind a Stockholmi Program állásfoglalást fogalmaz meg a büntető jogrendszer egységesítésére, európai uniós bírók és ügyészek létrehozására, illetve képzéseket ajánl, valamint a meglévő jogi apparátusok képzését szorgalmazza, az egységes döntéshozatal elősegítése érdekében. Álláspontom szerint célszerű lenne, ha ez az ajánlás megvalósulna a gyakorlatban mihamarabb, hiszen az említett szervezetek munkája így tudna komplexé válni.

Továbbá ajánlás kaptak az Európai Unió tagállamai arra vonatkozólag is, hogy a büntetőjogrendszert is egységesítsék, ezáltal átláthatóbbá, gyorsabbá téve

Az alábbiakban össze kívánok hasonlítani néhány tagállamot a terrorcselekmények jogi megítélése szempontjából, annak megállapítása céljából, hogy megvalósult-e az egységes jog alkalmazásának állásfoglalása.

Az összehasonlítást nem büntetőjogi szempontból kívánom elvégezni, hanem a német, (15) az osztrák (16) és a magyar (17) terrorcselekmény fogalmainak elemeivel, a nemzetközi együttműködési szerződések függvényében.

A magyar és német büntető törvény egyezései:

1. állami, nemzetközi szervezet
2. lakosság
3. alkotmány, gazdasági és társadalmi rend
4. erőszakkal, közveszéllyel fenyegetve
5. fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény
6. cselekményt segíteni
7. emberölést elkövetve

Az 5. pont Németországban bővítetten szerepel, ugyanis említik a háborús fegyvereket, háborús bűnöket és a fegyvertörvény megszegését, illetve a 7. pont kiegészítésre került a népiirtással, ami az ország világháborúkat tekintve betöltött szerepét nézve indokolt is.

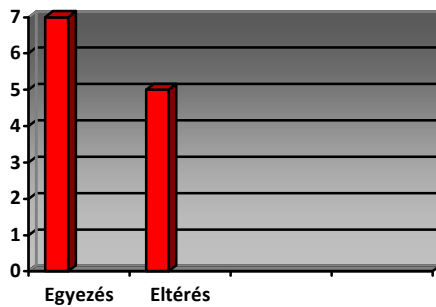
Eltérések:

magyar oldalon:

1. valamit megtenni vagy nem tenni
2. egy rendszer működése, megzavarása, megváltoztatása
3. jelentős anyagi javak
4. visszaadás feltételhez kötése

német oldalon:

1. megfélemlítés

A magyar és osztrák büntető törvény egyezései:

1. állami, nemzetközi szervezet
2. lakosság
3. alkotmány, gazdasági és társadalmi rend
4. fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény
5. cselekményt segíteni

Eltérések:

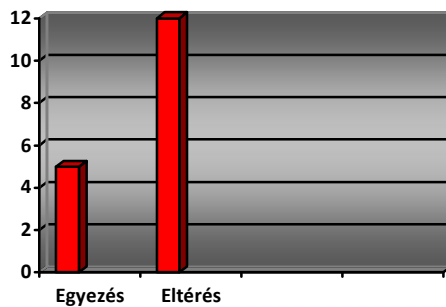
magyar oldalon:

1. valamit megtenni vagy nem tenni
2. egy rendszer működése, megzavarása, megváltoztatása

3. jelentős anyagi javak
4. visszaadás feltételhez kötése

osztrák oldalon:

1. nyilvánosság
2. adat kiszolgáltatás, korrupció
3. környezet, természet elleni bűncselekmény
4. állam tevékenysége fegyveres konfliktusban
5. kalózkodás, illetve légi jármű, repülés, platform elleni cselekmény
6. veszélyes vegyi, radioaktív, nukleáris anyag megszerzése, ezekkel kényszerítés
7. halálos készülékek alkalmazása
8. nyugdíjrendszer elemei elleni támadás

A német és osztrák büntető törvény egyezései:

1. állami, nemzetközi szervezet
2. lakosság
3. alkotmány, gazdasági és társadalmi rend
4. fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény
5. cselekményt segíteni
6. környezet, természet elleni bűncselekmény
7. erőszakkal, közveszéllyel fenyegetve

A 7. pont az osztrák törvényben bővített, mert itt meghatározzák még az emberrablást, a vagyoni kárt, súlyos testi sértés okozását.

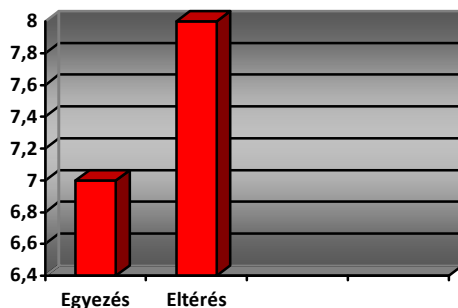
Eltérések:

német oldalon:

1. emberölés, népiirtás, emberiség elleni bűncselekmény

osztrák oldalon

1. nyilvánosság
2. állam tevékenysége fegyveres konfliktusban
3. adat kiszolgáltatás, korrupció
4. kalózkodás, illetve légi jármű, repülés, platform elleni cselekmény
5. veszélyes vegyi, radioaktív, nukleáris anyag megszerzése, ezekkel kényszerítés
6. halálos készülékek alkalmazása
7. nyugdíjrendszer elemei elleni támadás

Álláspontom szerint a büntető törvények egységesítésének ajánlása alapján fokozottabb együttműködésre lenne szükség, mert bár mindhárom említett országnak vannak további törvényei, illetve az aktuális büntető törvény is tartalmaz további elemeket más számmal, ám ezek alkalmazása bonyolultabb, mint ha „egy darab” törvényi tényállást, egy szakaszt kell átlátunk.

A terrorcselekmények folyamatainak megismerését leszámítva, mind a megelőzés, mind a felderítés halaszthatatlan nyomozati cselekményeket igényelnek, tehát kiemelkedő

tényező egy ilyen eljárás során az idő, amit egy egységes törvény rendszerrel nagymértékben lehet csökkenteni.

Fentiek alapján megállapítható, hogy folytatni kell a megkezdett együttműködési megállapodások kidolgozását, és kiemelten figyelni kell arra, hogy az együttműködés keretein belül jöjjenek is létre a meghatározott szervezetek, illetve biztosítva legyen ezen szervezetek működése, és gyorsasága. Természetesen tudomásul kell venni, hogy a fejlesztésnek van anyagi, technikai és személyzeti vonzata, de az Európai Unió soros elnökeként, (18) egy sikeres periódust követően Magyarország nagyban növelni és javítani tudná nemzetközi megítélését.

Hivatkozások:

1. www.europa.eu
2. www.nato.int
3. http://europa.eu/institutions/inst/council/index_hu.htm
4. Tájékoztatók és közlemények – Az Európai Unió hivatalos lapja 50. évfolyam, 2007. december ISSN 1725-51 8X
5. Az Európai Unió Tanácsa 17024/1/09. számú egyezménye, Brüsszel, 2009. december 8.
6. Dr. Respreger István ezredes: A terrorizmusjellemzői, az ellene való küzdelem lehetséges stratégiái (ZMNE tanulmány)
7. www.defense.gov
8. www.fbi.gov
9. Michael Borgstede: Netanjahu will dreimonatigen Siedlungsbaustopp, Weltonline magazin 2010. november
10. www.orfk.hu
11. Európai Rendőr Iroda,
http://www.europol.europa.eu/index.asp?page=facts_hu&language=hu
12. Európai Rendőr Kollégium, <http://www.cepol.europa.eu/>
13. <http://www.police.hu/gyor/sopron>
14. Megállapodás a Nemzeti Nyomozóiroda és a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai Osztálya között 2009.
15. Német Büntető Törvénykönyv 129. §
16. Osztrák Büntető Törvénykönyv 278. §
17. Magyar Büntető Törvénykönyv 261. § Terrorcselekmény
18. <http://www.euractiv.hu/intezmenyek-jovo/linkdossziek/magyarorszag-eu-elnoksege-000086>